

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Філософський факультет
Кафедра логіки**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету
доц. Комаха Л.Г.

«___» _____ 2017 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„СУЧАСНЕ ЛОГІЧНЕ ЗНАННЯ: НАПРЯМИ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ”**

для студентів філософського факультету

галузь знань **03 Гуманітарні науки**
спеціальність **6.020301 Філософія**
освітній рівень **Бакалавр**
освітня програма **Філософія**
спеціалізація **Логіка**
вид дисципліни **Вибір студента**

Форма навчання **денна**
Навчальний рік **2017/2018**
Семестр **7**
Кількість кредитів ECTS **3**
Мова викладання **українська**
Форма заключного контролю **залік**

Викладачі: Щербина Олена Юріївна, д.філос.н., професор кафедри логіки
Алексюк Ігор Анатолійович, к.філос.н., доцент кафедри логіки
Колотілова Наталія Андріївна, к.філос.н., доцент кафедри логіки

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробники: *Щербина Олена Юріївна, д.філос.н., професор кафедри логіки*
Алексюк Ігор Анатолійович, к.філос.н., доцент кафедри логіки
Колотілова Наталія Андріївна, к.філос.н., доцент кафедри логіки

Затверджено

«_____» _____ 2017 р.

Зав. кафедри логіки

_____ (проф. Хоменко І.В.)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2017 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від « 31 » _____ серпня _____ 2017 року № 2

Голова науково-методичної комісії

_____ (доц. Маслікова І.І.)

« 31 » _____ серпня _____ 2017 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення системи знань з провідних напрямів досліджень сучасного логічного знання, яка включає в себе сучасні розробки в межах логіки науки, логічного аналізу природної мови, риторичних побудов.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** основні етапи та характеристики логіки та риторики; основи логіко-семіотичного аналізу мови; головні теорії логічного синтаксису та логічної семантики.
2. **Вміти** виявляти поняття в текстах різноманітного характеру, проводити логічні операції над ними, будувати міркування відповідно до законів і правил логіки, знаходити помилки в текстах, пов'язаних з їхнім порушенням, робити раціональні висновки з наявної інформації за законами і правилами логіки, проводити суперечки наукового характеру, презентувати свою позицію та критикувати позиції опонентів.
3. **Володіти елементарними навичками** роботи з фаховою літературою, в тому числі англійською мовою.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна „Сучасне логічне знання: напрями наукових досліджень” належить до переліку дисциплін вільного вибору студента та викладається у 7 семестрі бакалаврату.

Навчальний курс знайомить студентів із основними поняттями логіки науки, яка, реалізуючи методологічну функцію формальної логіки, розкриває принципи побудови наукових теорій, принципи логічного обґрунтування знання; розкриває евристичні функції логіки у науковому пізнанні, що сприятиме підвищенню культури розумової діяльності студентів. Також пропонується огляд деяких проблем і стратегій логічного аналізу природної мови. Навчальна дисципліна знайомить студентів із специфікою провідних напрямів досліджень сучасної риторики. Розглядаються особливості лінгвістичної та аргументативної риторики.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати систему знань про напрями досліджень сучасного логічного знання, що надасть можливість студентам визначитись з колом подальших наукових пошуків та вибрати тему бакалаврської роботи.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці
Код	Результат навчання			3

				дисципліни
	Знати:			
1.1	предмет логіки науки, механізм виділення логіки науки з попереднього розвитку логіки та філософії	Лекція	Експрес-тестування, письмова контрольна робота	5
1.2	моделі обґрунтування теорії (дедуктивну та індуктивну), евристичну модель формування нового знання в сучасній науці	Лекція	Експрес-тестування, письмова контрольна робота	5
1.3	специфіку різних стратегій здійснення логічного аналізу природної мови	Лекція	Тести, письмові самостійні роботи	5
1.4	тлумачення головних понять і проблем сучасного логічного аналізу природної мови	Лекція	Тести, письмові самостійні роботи	5
1.5	теоретичні підвалини сучасної риторики	Лекція	Експрес-тестування, письмова контрольна робота	5
1.6	специфіку лінгвістичної та аргументативної риторики	Лекція	Експрес-тестування, письмова контрольна робота	5
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури з сучасних логічних досліджень	Самостійна робота	Конспекти першоджерел, підсумкова контрольна робота	15
2.2	вміти релевантно застосовувати логічні засоби, методи, евристичні прийоми при аналізі відомого та здобутті нового знання	Самостійна робота	Письмові завдання	5
2.3	застосовувати методи логіки для дослідження наукових проблем у своїй професійній сфері	Самостійна робота	Письмова творча робота	5

2.4	здійснювати логічний аналіз конкретних фрагментів природної мови	Самостійна робота	Тести, письмові самостійні роботи	5
2.5	пояснювати важливість і складнощі логічного аналізу певних лінгвістичних явищ	Самостійна робота	Тести, письмові самостійні роботи	5
2.6	виявляти специфіку сучасних риторичних досліджень	Самостійна робота	Письмові самостійні роботи	5
	Комунікація:			
3.1	демонструвати здатність до вільної комунікації мовою навчання	Презентація самостійної роботи	Презентація самостійної роботи	5
3.2	грамотно презентувати свою позицію стосовно обговорюваної теми	Презентація самостійної роботи	Презентація самостійної роботи	10
3.3	брати участь у фахових дискусіях у процесі аудиторної роботи	Презентація самостійної роботи, захист результатів творчої роботи	Захист результатів творчої роботи	5
	Автономність та відповідальність			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу з сучасних логічних досліджень	Самостійна робота	Конспекти першоджерел	3
4.2	приймати самостійні рішення щодо вибору логічних засобів, методів, евристичних прийомів при аналізі відомого та здобутті нового знання	Самостійна робота	Письмова творча робота	4
4.3	самостійно використовувати результати логічного аналізу для подальшого обговорення важливих загальних логіко-філософських питань	Самостійна робота	Письмова самостійна робота	3

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибірових дисциплін)

Результати навчання дисципліни					
Програмні результати навчання	.1	.2	.1	.1	.2

7. Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1–1.6), що складає 30% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1–2.6); (комунікація 3.1-3.3); (автономність та відповідальність 4.1-4.3), що складає 70% загальної оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів

- семестрове оцінювання:

1. Практичні завдання (виконання тесту, чи короткої письмової роботи):
 - 10-9 балів – студент вірно вирішує 90-100 % завдань;
 - 8-7 балів - студент вірно вирішує 75-89 % завдань;
 - 6-5 балів – студент вірно вирішує 60-74 % завдань;
 - 4-1 бали – студент вірно вирішує менше 60 % завдань.
2. Експрес-тестування:
 - 2 бали – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом;
 - 1 бал – студент не в повному обсязі володіє матеріалом.
3. Конспект першоджерел:
 - 10 балів – студент опрацював всі необхідні тексти;
 - 5 балів – студент законспектував не всі необхідні тексти.
4. Письмове опрацювання проблемних питань:
 - 10-9 балів – студент у повному обсязі володіє науковим матеріалом, вільно його викладає, демонструє ґрунтовні знання спеціалізованої літератури з усіх трьох частин навчальної дисципліни;
 - 8-7 балів – в цілому володіє науковим матеріалом, але не демонструє глибини знань спеціалізованої літератури з усіх трьох частин навчальної дисципліни;
 - 6-3 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, має суттєві помилки в роботі.

- підсумкове оцінювання:

Підсумкова контрольна робота:

- 20-18 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, всебічно розкриває зміст поставленого завдання, демонструє ґрунтовні знання при виконанні практичних завданнях;
- 17-15 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, в основному розкриває зміст поставленого завдання. Допускаються несуттєві неточності, помилки у

практичних завданнях;

14-12 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності;

11-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх трьох частин та виконання самостійних індивідуальних робіт.

7.2. Організація оцінювання за формами контролю:

Види робіт		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 балів	Max – 80 балів
Практичні завдання	Лекції протягом семестру	«7» x 1 = 7	«10» x 1 = 10
Експрес-тестування	Лекції протягом семестру	«1» x 5 = 5	«2» x 5 = 10
Конспекти першоджерел (самостійна робота)	Листопад	«5» x 3 = 15	«10» x 3 = 30
Письмове опрацювання проблемних питань (самостійна робота)	Жовтень, листопад	«7» x 3 = 21	«10» x 3 = 30
Підсумкова контрольна робота	Остання лекція	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20

Підсумкове оцінювання у формі заліку: підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як проста сума балів за систематичну роботу впродовж семестру. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та підсумкової контрольної роботи.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна)	Підсумкова оцінка
--	----------------------------	-----------------------------	-------------------

		робота) / залік	
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни: у курсі передбачено 3 змістових частини. Завершується дисципліна заліком.

Перша частина курсу присвячена ознайомленню студентів із основними поняттями логіки науки, різноманітними методологічними та евристичними функціями логіки у науковому пізнанні.

Друга частина курсу присвячена поглибленому ознайомленню із деякими проблемами сучасного логічного аналізу природної мови.

Третя частина курсу присвячена огляду провідних напрямів сучасної риторики як дисципліни логічного циклу.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин		
		Лек.		Сам. роб.
<i>Частина 1.</i>				
	Тема 1. Обґрунтування теорії та становлення предмета логіки науки	4		6
	Тема 2. Структура обґрунтування теорії	4		6
	Тема 3. Евристика як теорія і методологія дослідження творчого мислення	4		6
<i>Частина 2.</i>				
	Тема 4. Завдання, проблеми і стратегії логічного аналізу природної мови	2		4
	Тема 5. Загальна порівняльна характеристика логічних і граматичних сполучників	2		4
	Тема 6. Логічні сполучники &, ~, ∨ і огляд проблем їх застосування для символізації фрагментів природної мови	2		6
	Тема 7. Логічний сполучники матеріальної імплікації і огляд проблем його застосування для символізації фрагментів природної мови	4		6
<i>Частина 3. Сучасна риторика: напрями досліджень</i>				
	Тема 8. Теоретичні підвалини сучасної риторики	2		6

	Тема 9. Лінгвістична риторика	4		6
	Тема 10. Аргументативна риторика	4		6
	Підсумкова контрольна робота	2		
	Всього	34		56

Загальний обсяг – 90 год., у тому числі:

Лекцій – **34 год.**,

Самостійна робота – **56 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Колотілова Н.А. Риторика. – К., 2007.
2. Карамішева Н.В. Евристика. – Львів, 2013.
3. Конверский А.Е. Теория и ее обоснование. – К., 2000.
4. Алексюк І.А. Логічний аналіз природної мови: Навчальний посібник. – К., 2009 (електронний варіант).

Додаткова:

1. Важнейшие концепции теории аргументации. – СПб., 2006.
2. Исследования аналитического наследия Львовско-Варшавской школы. Вып.1 / Отв. Ред. В.Л. Васюков. – Спб., 2006.
3. Кун Т. Структура научных революций. – М., 1977.
4. Лакатос И. Доказательства и опровержения: как доказываются теоремы. – М., 1967.
5. Общая риторика. /Дюбуа Ж., Эделин Ф., Клинкаберг Ж.-М. и др. – М., 1986.
6. Поппер К. Логика и рост научного знания. – М., 1988.
7. Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки. – М., 1986.
8. Щедровицкий Г.П. О различии исходных понятий «формальной» и «содержательной логик» // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.fondgp.ru/gp/biblio/rus/8>.
9. Щедровицкий Г.П. Модели новых фактов для логики // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.fondgp.ru/gp/biblio/rus/17>
4. Щербина О.Ю. Проблеми витлумачення понять «логічний аналіз» та «логічне моделювання» у дослідженнях з юридичної аргументації // Філософські проблеми гуманітарних наук. – 2017. – № 26. – С. 28-31.
- 10.Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. – СПб., 2004.
- 11.Argumentation // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://link.springer.com/journal/10503>
- 12.Argumentation and Advocacy // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.tandfonline.com/toc/RAFA20/current>
- 13.Argumentation & Computation // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.iospress.nl/journal/argument-computation/>
- 14.Cogency // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.cogency.udp.cl/>

15. Hintikka J. and Sandu G. What is Logic? // Handbook of the Philosophy of Science. Philosophy of Logic. / Dov M. Gabbay, Paul Thagard and John Woods (General eds). Dale Jacquette (Volume eds). – 2007. – P. 13-39.
16. Informal Logic // [Электронный ресурс] – Режим доступа: https://ojs.uwindsor.ca/ojs/leddy/index.php/informal_logic
17. Journal of Argumentation in Context // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.jbe-platform.com/content/journals/22114750>
18. Philosophy and Rhetoric // [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://muse.jhu.edu/journals/philosophy_and_rhetoric/
19. Walton D. // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.dougwalton.ca/papers.htm>